



LUNDS  
UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten

## PTPN05, Vetenskapsteori och forskningsmetodik för psykoterapeuter, 10 högskolepoäng

*Theory of Science and Methods of Research for Psychotherapists, 10 credits*  
Avancerad nivå / Second Cycle

---

### Fastställande

Kursplanen är fastställd av Styrelsen vid institutionen för psykologi 2020-12-08 (STYR 2020/2165) och senast reviderad 2023-12-05 (2023/2578). Den reviderade kursplanen träder i kraft 2024-08-30 och gäller från och med höstterminen 2024.

### Allmänna uppgifter

Kursen ges som obligatorisk kurs inom psykoterapeutprogrammet med inriktning på psykodynamisk terapi

*Undervisningsspråk:* Svenska och Engelska  
Undervisningsspråk är svenska och engelska.

### *Huvudområde Fördjupning*

- AXX, Avancerad nivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

### Kursens mål

Efter genomgången kurs ska studenten

### Kunskap och förståelse

- på ett fördjupat sätt beskriva olika vetenskapsteoretiska perspektiv på psykoterapi.
- kritiskt analysera och diskutera i vilken mån olika vetenskapsteoretiska perspektiv strider mot varandra eller kan utgöra komplement.
- redogöra för olika forskningsmetodologier på ett fördjupat sätt och kritiskt diskutera hur de kan tillämpas i psykoterapiforskning.
- ingående redogöra för olika typer av frågeställningar inom psykoterapiområdet, samt analysera vilka forskningsmetoder som lämpar sig bäst för olika typer av frågeställningar.
- identifiera hur olika analysmetoder och resultatredovisningar lämpar sig med hänsyn till en aktuell forskningsfråga och dess vetenskapliga kontext.

- identifiera och på ett fördjupat och kritiskt sätt diskutera forskningsetiska frågeställningar och ställningstaganden.
- visa förståelse för olika vetenskapliga problem inom forskningsområdet psykoterapi.

### **Färdighet och förmåga**

- självständigt söka i för psykoterapiområdet relevanta databaser efter aktuell nationell och internationell forskningslitteratur.
- självständigt och kritiskt sammanställa forskningslitteratur inom psykoterapiområdet.
- kommunicera forskningsresultat på ett vetenskapligt och precist sätt till olika berörda parter inom psykoterapiområdet, såsom kollegor och patienter.
- organisera och genomföra egna mindre undersökningar på ett vetenskapligt och strukturerat sätt med tydliga frågeställningar, val av metod samt strukturerad resultatredovisning och balanserad diskussion.
- tillämpa forskningsetiska principer.

### **Värderingsförmåga och förhållningssätt**

- reflektera kring och kritiskt granska psykoterapiforskning utifrån vetenskapliga fackgranskade artiklar i internationella tidskrifter.
- värdera och ta ställning till olika forskningsresultat och slutsatser, ta ställning till de begränsningar dessa har och värdera dess relevans för psykoterapiområdet.
- visa förmåga att reflektera kring, kritiskt granska och ta ställning till forskningsetiska principer.

### **Kursens innehåll**

Kursens syfte är att ge ingående kunskaper på avancerad nivå om vetenskapsteoretiska perspektiv på psykoterapi, samt om de olika typer av forskningsmetodik som används inom psykoterapiforskningen, och vilka metoder som lämpar sig för olika frågeställningar. Därutöver syftar kursen till att ge färdigheter att eftersöka och värdera psykoterapiforskning, samt att utveckla studentens förmåga att relatera psykoterapiforskning till psykoterapi i en klinisk kontext.

I undervisningen sker en genomgång av de viktigaste begreppen inom olika vetenskapsteoretiska perspektiv på psykoterapi. En ingående behandling görs av basala begrepp, som t.ex. "relation", "teknik", "icke-specifika faktorer", "common factors", och "evidensbaserad behandling". Såväl effektforskning som processforskning och forskning kring terapirelationen behandlas. Olika typer av forskningsdesigner och -metoder som används inom psykoterapiforskningen beskrivs och illustreras med konkreta exempel ur forskningslitteraturen: experimentella och kvasiexperimentella designer, olika typer av mått som används inom psykoterapiforskning, fallstudiemetodik, patientfokuserad forskning, korrelationsstudier och metaanalyser. Begrepp som intern och extern validitet, statistisk och klinisk signifikans, samt effektstorlek behandlas ingående.

Olika former metodologiska perspektiv i förhållande till datainsamling och analys av data i kvalitativ forskningsmetodik beskrivs, likaså olika metodologiers epistemologiska förankring.

## Kursens genomförande

Undervisningen som äger rum under terminerna tre till och med fem, sker i form av föreläsningar, obligatoriska seminarier och grupparbeten/diskussioner i mindre grupper. Den innehåller tre delar, 5:1 Vetenskaplig metod I (4 högskolepoäng), 5:2 Vetenskaplig metod 2 (4 högskolepoäng) samt 5:3 Forskningsetik (2 högskolepoäng).

## Kursens examination

Examinationen av del 5:1 (4 högskolepoäng) som är ett individuellt prov sker i form av att studenten sammanställer en skriftlig analys av en vetenskaplig artikel samt en meta-studie som berör en specifik metod enligt kursledarens anvisning. Analysen presenteras och diskuteras på ett obligatoriskt seminarium i mindre grupp med deltagare från flera psykoterapiinriktningar. Del 5:2 (4 högskolepoäng) examineras genom ett skriftligt prov, som kan göras antingen enskilt eller tillsammans med en annan student, där man identifierar och väljer olika terapiutfallsmått som kan användas i den egna kliniska praktiken, samt skisserar en mindre och vetenskaplig utvärdering av någon psykoterapeutisk intervention där dessa mått används. Utvärderingen ska beakta relevanta etiska dilemman samt förklara hur dessa kan hanteras på ett etiskt och vetenskapligt tillförlitligt sätt. Del 5:3 (2 högskolepoäng) examineras genom ett skriftligt prov i form av en litteratursammanställning rörande ett valbart ämne inom området psykoterapi.

På kursen erbjuds tre examinationstillfällen för varje provmoment, ett ordinarie prov, ett omprov i nära anslutning till kurstillfället, samt ett uppsamlingsprov inom ett år efter ordinarie prov och efter överenskommelse med examinator. Inom ett år efter kursen genomgått en större förändring eller upphört erbjuds ytterligare två omprov i enlighet med då gällande kursplan.

Ersättning eller alternativ tidpunkt för obligatoriskt moment erbjuds student som utan egen förskyllan, till exempel olycksfall, plötslig sjukdom eller liknande händelser, inte kunnat genomföra det obligatoriska momentet. Detta gäller också studenter som har missat undervisning på grund av ett förtroendeuppdrag som studentrepresentant.

Om så krävs för att en student med varaktig funktionsnedsättning ska ges ett likvärdigt examinationsalternativ jämfört med en student utan funktionsnedsättning, så kan examinator efter samråd med universitetets avdelning för pedagogiskt stöd fatta beslut om alternativ examinationsform för berörd student.

## Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd  
För godkänt betyg på respektive del av kursen krävs att alla prov/moment inom delen är godkända. För godkänt betyg på hela kursen ska alla delar vara godkända och studenten uppfylla de lärandemål som angivits. Betyg för icke godkänt resultat betecknas med Underkänd.

Vid kursens start informeras studenten om kursplanens lärandemål samt om betygsskalan och dess tillämpning i kursen.

## Förkunskapskrav

Antagen till psykoterapeutprogrammet

## Övrigt

Undervisningen samordnas med utbildningarna i familjeterapi och psykodynamisk inriktad psykoterapi.